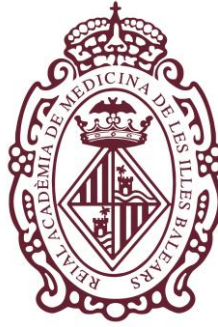

PANDEMIA DE COVID-19: INFORMACIÓN E INVESTIGACIÓN BIOMÉDICA

En tiempos de profunda crisis sanitaria generada por la pandemia de COVID-19 y aun sabiendo que los indicadores en nuestra comunidad se sitúan entre los más favorables del país, la Real Academia de Medicina de las Islas Baleares (RAMIB) quisiera expresar su opinión en relación a tres aspectos que considera de importancia:

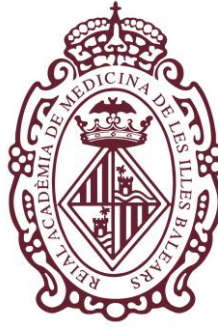
1. La situación presente requiere una adaptación indudable a las nuevas realidades informativas, centradas en prensa digital y redes sociales, que se han sumado a los medios tradicionales (prensa escrita, radio y televisión). Mostramos nuestra preocupación por la calidad de la información que se propaga, en particular la que en ocasiones facilitan algunas fuentes sanitarias que, como tales, deberían ser especialmente solventes y fiables. En escenarios de emergencia como el ocasionado por la pandemia de COVID-19 la situación es muy dinámica, cambia con rapidez y conlleva una gran demanda social de información. Ahora bien, la información inadecuada confunde a la sociedad, mina su confianza en el sistema sanitario y dificulta el cumplimiento de las medidas de control idóneas. De hecho, la Organización Mundial de la Salud considera que la comunicación de contenidos y recomendaciones fiables es hoy tan esencial para el control de brotes epidémicos como lo pueden ser los análisis de laboratorio o los estudios epidemiológicos. Además, es preciso recordar que, a día de hoy, no disponemos de datos que confirmen un efecto beneficioso claro de medicamento alguno, ni en el tratamiento ni en la profilaxis pre o post-exposición. Hacemos un llamamiento a que la calidad de la información facilitada por los medios sea máxima.
2. Hoy en día la práctica de la Medicina se basa siempre en la evidencia científica, obtenida después de procesos de investigación estricta y perfectamente regulados, que requieren de unos tiempos de ejecución que casi siempre son difíciles, si no

imposibles, de acortar. Únicamente cuando éstos estudios han finalizado puede recomendarse, a partir de sus conclusiones, la administración o consumo de sustancias con finalidad terapéutica o preventiva. En el caso contrario estaríamos frente a un fraude científico e informativo que podría generar graves confusiones y consecuencias. Cierto es que en el caso extremo de ausencia de tratamientos contrastados y efectivos, como ocurre en la pandemia COVID-19, podría ser aceptable la aplicación en uso compasivo de terapias no autorizadas, siempre que se hiciera bajo estrictos controles clínicos y éticos e incluyendo el consentimiento informado del paciente.

3. La Ciencia biomédica juega un papel decisivo en la resolución de crisis sanitarias y ayuda a guiar la toma de decisiones de los poderes públicos. Hay que tener presente que las investigaciones en biomedicina precisan de un considerable apoyo financiero, por ser a menudo muy complejas y requerir de equipos multidisciplinares que dispongan de los medios materiales y humanos necesarios para aportar resultados relevantes. La RAMIB considera fundamental mantener y apoyar, ahora y en el futuro, a grupos de investigación de demostrada solvencia y prolongada capacidad investigadora. Se espera que los fondos públicos destinados a estos fines se otorguen de forma transparente a proyectos de calidad presentados por equipos que ofrezcan garantía de integridad científica. Las convocatorias de ayudas deberían evitar las propuestas claramente oportunistas, con objetivos poco realistas a corto plazo. Los resultados obtenidos tienen que hacerse públicos y ser auditables, tanto económica como científicamente. La RAMIB es consciente que los responsables de los programas de becas y ayudas a la investigación trabajan en estas líneas y se pone a su disposición para apoyarlas y, si cabe, mejorarlas.

En resumen, en momentos de máxima alerta sanitaria, social y económica, es necesario que las informaciones de carácter sanitario y científico que llegan a la

opinión pública estén sustentadas por evidencias de la mayor calidad y que los fondos públicos destinados a dar soporte a la investigación sean otorgados a proyectos solventes, bien estructurados y liderados por científicos de probada capacidad, trayectoria e integridad. La RAMIB quisiera mostrar su disposición a colaborar en la consecución de esos objetivos, reforzando las líneas de trabajo que siguen los responsables de alcanzarlos.

Palma, 30 de abril de 2020

Este comunicado de la RAMIB ha sido suscrito por los siguientes colegios profesionales y entidades:

- Colegio Oficial de Médicos de las Islas Baleares**
- Colegio Oficial de Farmacéuticos de las Islas Baleares**
- Colegio Oficial de Veterinarios de las Islas Baleares**
- Colegio Oficial de Enfermería de las Islas Baleares**
- Colegio Oficial de Biólogos de las Islas Baleares**
- Colegio Oficial de Psicólogos de las Islas Baleares**
- Colegio Oficial de Dentistas de Baleares**
- Colegio Oficial de Doctores y Licenciados en Filosofía y Letras y en Ciencias de las Islas Baleares**
- Asociación Española Contra el Cáncer en Baleares**

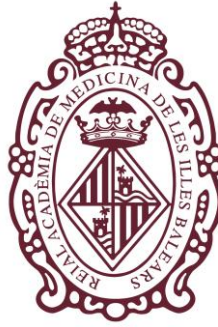

PANDÈMIA DE COVID-19: INFORMACIÓ I INVESTIGACIÓ BIOMÈDICA

En temps de profunda crisi sanitària generada per la pandèmia de COVID-19 i tot i saber que els indicadors a la nostra comunitat es situen entre els més favorables del país, la Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears (RAMIB) voldria expressar la seva opinió en relació a tres aspectes que considera d'importància:

1. La situació present requereix una adaptació indubtable a les noves realitats informatives, centrades en premsa digital i xarxes socials, que s'han sumat als mitjans tradicionals (premsa escrita, ràdio i televisió). Mostrem la nostra preocupació per la qualitat de la informació que es propaga, en especial la que de vegades faciliten algunes fonts sanitàries que, com a tals, haurien de ser particularment solvents i fiables. En escenaris d'emergència com l'ocasionat per la pandèmia de COVID-19 la situació és molt dinàmica, canvia amb rapidesa i comporta una gran demanda social d'informació. Ara bé, la informació inadequada confon la societat, mina la seva confiança en el sistema sanitari i dificulta el compliment de les mesures de control idònies. De fet, l'Organització Mundial de la Salut considera que la comunicació de continguts i recomanacions fiables és avui tan essencial per al control de brots epidèmics com ho poden ser les anàlisis de laboratori o els estudis epidemiològics. A més, convé recordar que, a dia d'avui, no disposam encara de dades que confirmen un efecte beneficiós clar de cap medicament, ni en el tractament ni en la profilaxi pre o post-exposició. Feim una crida a que la qualitat de la informació facilitada pels mitjans sigui màxima, tot i saber que aquest és també l'objectiu que els seus responsables persegueixen i moltes vegades aconsegueixen.

2. Avui dia la pràctica de la Medicina es basa sempre en l'evidència científica, obtinguda després de processos d'investigació estrictament i perfectament regulats, que requereixen d'uns terminis d'execució que gairebé sempre són difícils, si no impossibles, d'escurçar. Únicament quan aquests estudis han finalitzat pot

recomanar-se, a partir de les seves conclusions, l'administració o el consum de substàncies amb finalitat terapèutica o preventiva. En cas contrari estaríem davant d'un frau científic i informatiu que podria generar greus confusions i conseqüències. És cert que en el cas extrem d'absència de tractaments contrastats i efectius, com s'esdevé a la pandèmia COVID-19, podria ser acceptable l'aplicació en ús compassiu de teràpies no autoritzades, sempre que es faci sota estrictes controls clínics i ètics i incloent el consentiment informat del pacient.

3. La Ciència biomèdica juga un paper decisiu en la resolució de les crisis sanitàries i ajuda a guiar la presa de decisions dels poders públics. Cal tenir present que les investigacions en biomedicina precisen d'un considerable suport financer perquè són sovint molt complexes i perquè requereixen d'equips multidisciplinaris que disposin dels mitjans materials i humans necessaris per aportar resultats rellevants. La RAMIB considera fonamental mantenir i donar suport, ara i en el futur, a grups de recerca de demostrada solvència i perllongada capacitat investigadora. Comptam que els fons públics destinats a aquests fins s'atorgaran de forma transparent a projectes de qualitat presentats per equips que ofereixin garanties d'integritat científica. Les convocatòries d'ajuts haurien d'evitar les propostes clarament oportunistes, amb objectius poc realistes a curt termini. Els resultats obtinguts haurien de fer-se públics i ésser auditable, econòmicament i científicament. La RAMIB és conscient que els responsables dels programes de beques i ajudes a la investigació treballen en aquesta línia i es posa a la seva disposició per donar-los suport i, si és possible, millorar-los.

En resum, en moments de màxima alerta sanitària, social i econòmica, cal que les informacions de caràcter sanitari i científic que arriben a l'opinió pública estiguin sustentades per evidències de la major qualitat i que els fons públics destinats a donar suport a la recerca siguin atorgats a projectes solvents, ben estructurats i liderats per científics de provada capacitat, trajectòria i integritat. La RAMIB voldria finalment mostrar la seva disposició a col·laborar en la consecució d'aquests

objectius, reforçant les línies de treball que segueixen els responsables d'aconseguir-los.

Palma 30 d'abril de 2020

Aquest comunicat compta amb el suport dels col·legis professionals i entitats següents:

- Col·legi Oficial de Metges de les Illes Balears
- Col·legi Oficial de Farmacèutics de les Illes Balears
- Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears
- Col·legi Oficial d'Infermeria de les Illes Balears
- Col·legi Oficial de Biòlegs de les Illes Balears
- Col·legi Oficial de Psicòlegs de les Illes Balears
- Col·legi Oficial de Dentistes de les Illes Balears
- Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de les Illes Balears
- Associació Espanyola Contra el Càncer de Balears